

אז הנחה לא היה מתחייב, נמצא שנדחה אז מחיוב חטאת ובטלה העקירה, וגם אחר שתפחה והניחה, פטור, כיון שיש כאן הנחה בלא עקירה. או אין דיחוי לענין שבת? ומסקינן: תיקו!

בעא מיניה רבא מרב נחמן: זרק כזית תרומה לתוך בית טמא — מהו?
והוינן בה: למאי נפקא מינה?

אי לענין שבת — שזרקו מרשות הרבים אל הבית שהוא רשות היחיד, פשיטא שפטור, שהרי כגרוגרת בעינין, וכזית הוא פחות מכגרוגרת?

אי לענין טומאה, לקבל טומאת אוכלין, הרי כביצה אוכלין בעינין כדי להיטמא, (7) שהוא יותר מכזית?

ומתריצינן: לעולם לענין שבת איירי. וכגון דאיכא פחות מכביצה אוכלין (8) בתוך הבית הטמא, והאי כזית שזרק, נח עליו

ואם תימצוי לומר: כיון דאילו אישתיק ולא חשיב עליה מיחייב אמחשבה דזריעה, השתא נמי מיחייב, אכתי תיבעי:
הוציא כגרוגרת לאכילה, וצמקה לפחות מגרוגרת, ונמלך עליה לזריעה — מהו?

מי אמרינן, הכא ודאי כי אישתיק והיה נשאר במחשבת אכילה עד ההנחה, הרי אמחשבה קמייאת לא הוי מיחייב, כי לא נשאר עתה שיעור גרוגרת.

או דלמא, בתר השתא אזלינן. ולגבי מחשבה דהשתא יש לו שיעור, ומיחייב?

ואם תימצוי לומר: בתר השתא אזלינן ומיחייב, אכתי תיבעי:

הוציא כגרוגרת לאכילה, וצמקה, וחזרה ותפחה לשיעור גרוגרת והניחה במחשבת אכילה — מהו? (6)

האם יש דיחוי לענין שבת, שהואיל ובאמצע נפחת מהשיעור ואילו היה עושה

לזריעה בכת אחת עם צמיתה ולכן לא הוי דיחוי.

7. נחלקו הראשונים, יש אומרים דפחות מכביצה אינו מקבל טומאה, ויש אומרים שרק אינו מטמא אחרים אבל הוא עצמו מקבל טומאה בכל שהוא. והתו' בד"ה אי, כתבו דמסוגין משמע דאפילו קבלת טומאה אין בפחות מכביצה [ביאור כונתם עיין הערה 9].

8. כתבו התו' בד"ה פחות [בע"ב], דהוי מצי למימר אף באופן שהיה שם כביצה אוכלין, שהוא אמנם אינו צריך את הצירוף של הכזית אבל הכזית צריך לו. ועוד כתבו, דאפשר דבכה"ג לא יטמא הכזית, כיון שהכביצה כבר

נהנה גרונו בכזית. אבל הוצאת שבת בחשיבות תליא מילתא וכל שדרך הבריות להחשיב ולהצניע חייבין עליו. וכיון שתפח ונראה כגרוגרת מחשיבין אותו, הלכך חייבין עליו.

6. לכאורה קשה, למה לא הסתפק רבא כן גם באופן הקודם, כשצמקה ונמלך לזריעה. שהרי בשעה שצמקה נדחתה מאיסור שבת. וי"ל שדוקא כאן שמתחילה ועד סוף היתה מחשבת אכילה ונמצא שבשעת הצימוק לא היה בה שיעור לא למחשבה ראשונה ולא למחשבה אחרונה. אבל כשנמלך לזריעה, כיון שאפילו בעת הצימוק היה בה שיעור, בשביל המחשבה האחרונה לא הוי דיחוי. תוד"ה או.
ובעל המאור כתב דלעיל מיירי שנמלך עליה